

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

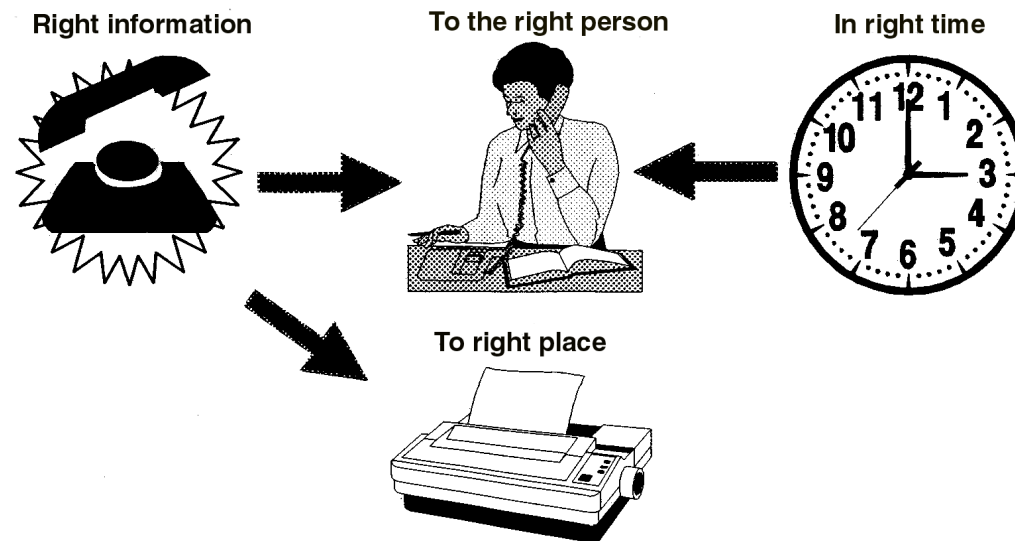
LIS I PRAKTIKEN – MEN HUR?

Rose-Mharie Åhlfeldt
Institutionen för Informationsteknologi
Högskolan Skövde

TÄNK ER EN DAG UTAN INFORMATION?

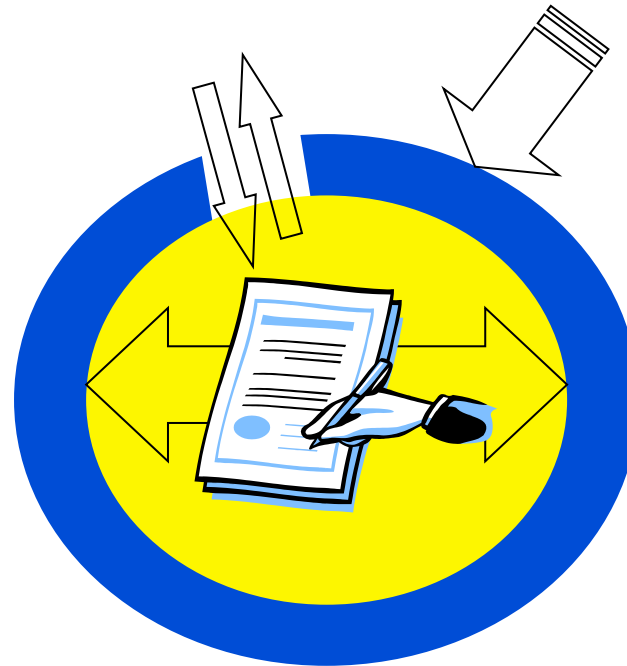
INFORMATIONSSÄKERHET VISION

SKYDD AV INFORMATIONSTILLGÅNGAR

- Internationellt - CIA
 - Confidentiality
 - Integrity
 - Availability
 - (Accountability)
- Nationellt
 - Konfidentialitet
 - Riktighet
 - Tillgänglighet
 - Spårbarhet

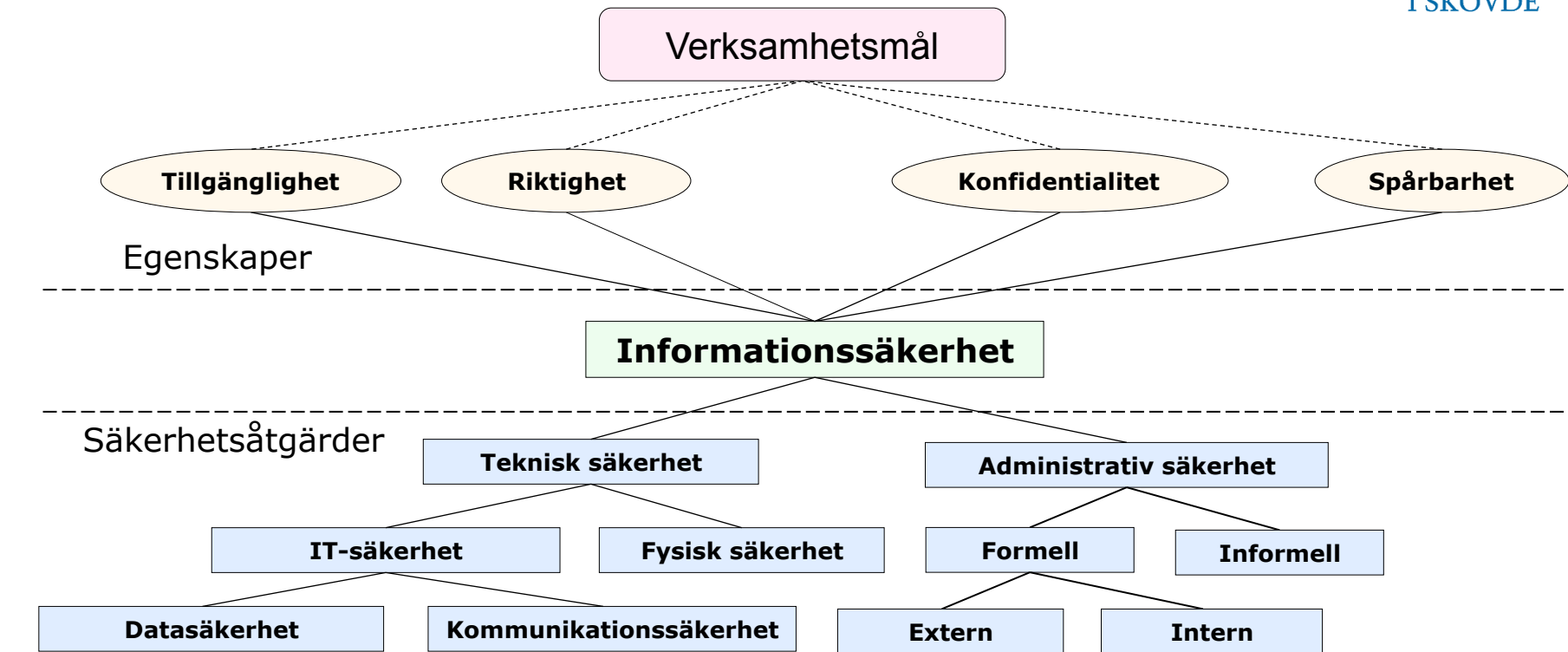
VAD ÄR INFORMATIONSSÄKERHET?

- Bevarande av informationens konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet

Säker informationshantering!!!

INFORMATIONSSÄKERHETSMODELLEN

LÄGESBESKRIVNING?

“NYA” HOT OCH RISKER

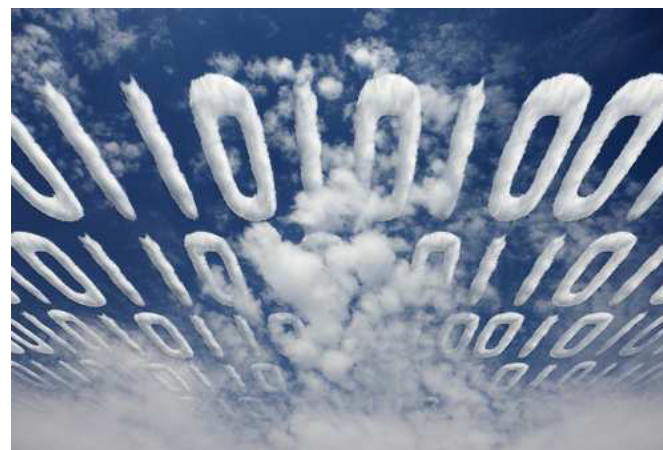
Sociala medier

Mobila enheter

Molntjänster

EN SMART DAG

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

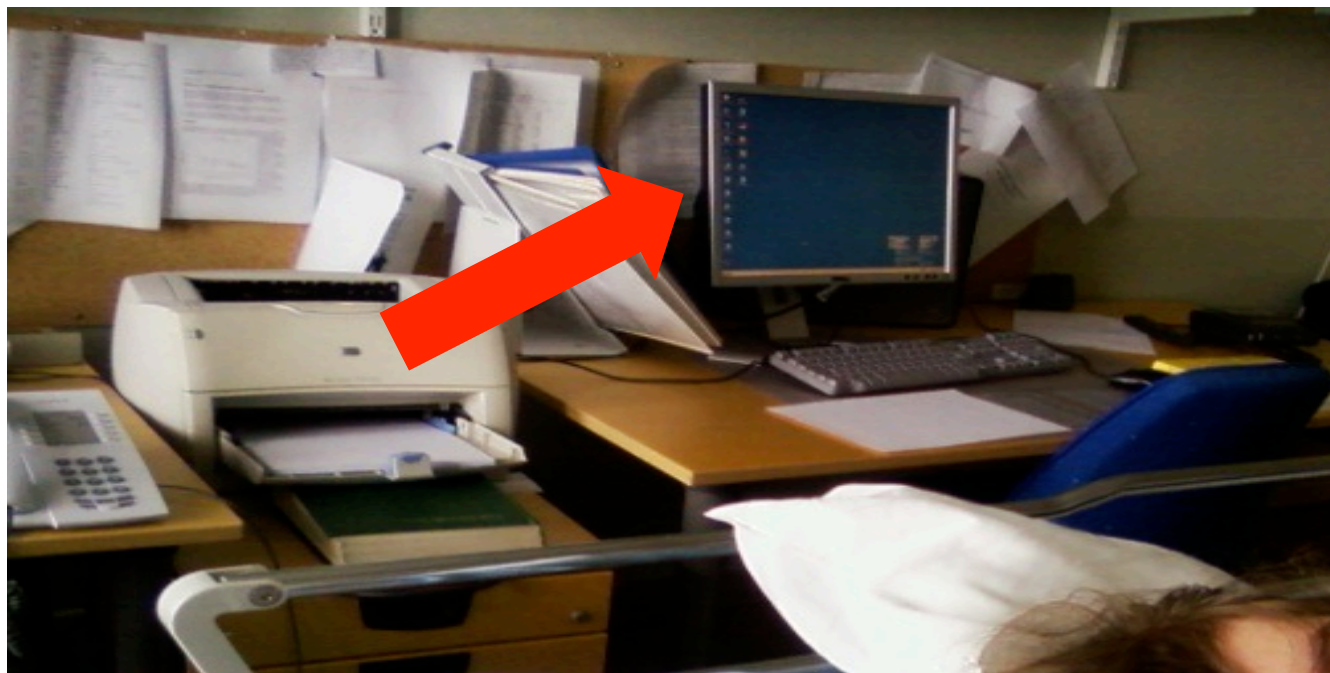

Bild 10

VAD KAN VI GÖRA ÅT DET?

VAD GÖRS INOM OMRÅDET?

- **Regeringen** - Informationssäkerhetsutredningen
- **E-hälsomyndigheten** – Strategi för informationssäkerhet inom hälso- och sjukvården
- **SKL** – Informationssäkerhet för kommuner och landsting
- **MSB** – Uppföljning av informationssäkerhet i vården
- **Riksrevisionen** - Rapport om samhällets säkerhet

STRUKTURERAT SÄKERHETSARBETE - LEDNINGSSYSTEM

- Fastställa grundprinciper för ledning av verksamheten.
- Skapa ordning och reda
- Skapa säker ansvarsfördelning
- Sätta fokus på analysarbetet
- Systematisera förbättringsarbetet
- Följa upp, utvärdera resultat, jämföra och värdera

LEDNINGSSYSTEM FÖR INFORMATIONSSÄKERHET (LIS)

HUR kan det göras

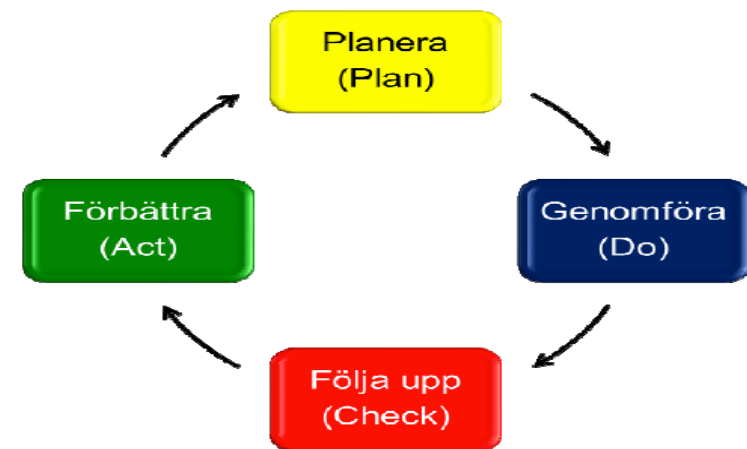

VAD ska göras

LIS - PDCA-SNURRAN

- EN STÄNDIG FÖRBÄTTRINGSPROCESS

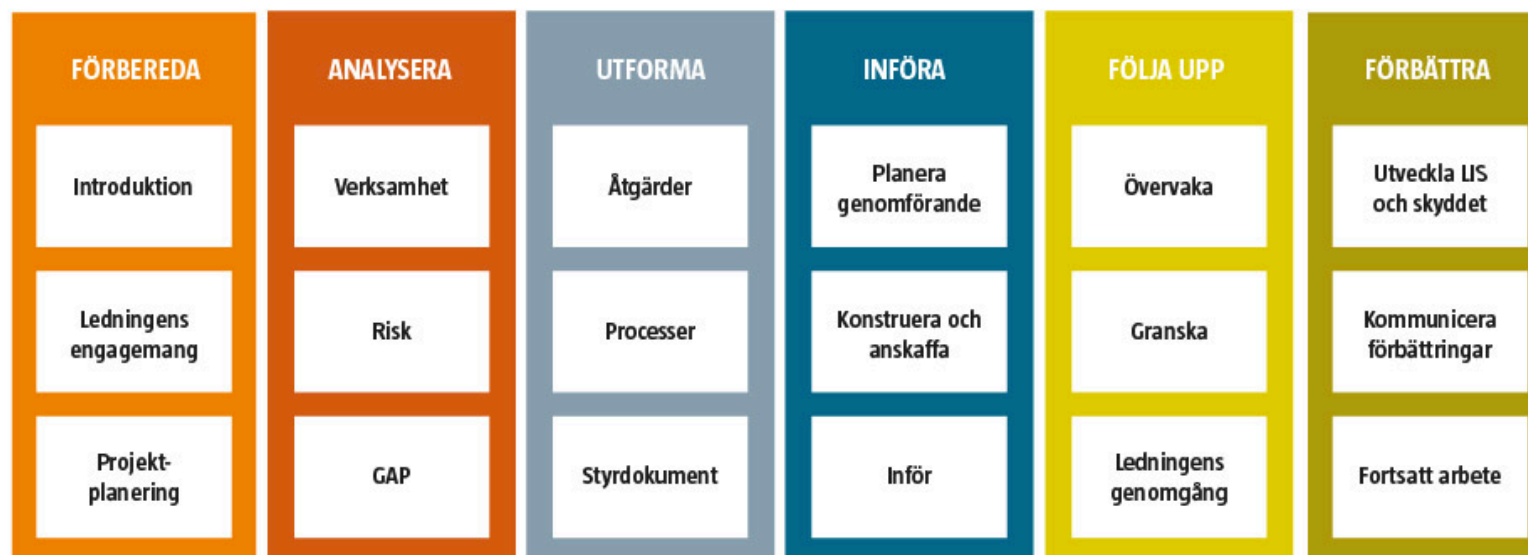
- Syfte att förbättra både arbetssätt och säkerhetslösningar.
- Användbart om man börjar från noll eller vill förbättra en redan pågående aktivitet.

Källa: www.informationssäkerhet.se

LIS – PROCESSTEGEN ENLIGT METODSTÖDET

KUNSKAPSBANK

ANALYSERA

Grundläggande analys

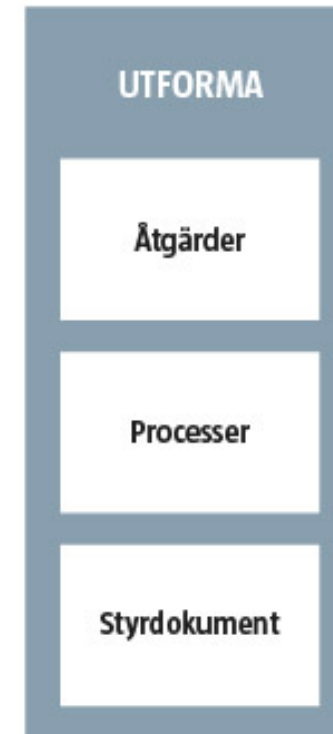
- Verksamhet
 - Identifiera infotillgångar
 - Identifiera intern/externa krav
 - Klassificera informationen
- Risk
 - Identifiera hot utifrån identifierade informationstillgångar
 - Bedöma sannolikhet och konsekvens
 - Verksamhetsanalys + riskanalys definierar tillsammans skyddsbehovet
- GAP
 - Existerande skydd jämförs och bedöms med säkerhetsåtgärder i 27002.

UTFORMA

Utforma LIS

- Fastställa säkerhetsåtgärder
 - Utgångspunkt från skyddsbehovet
 - Fastställa mål och säkerhetsåtgärder som krävs för en balanserad infosäk.
 - Utgångspunkt 27002
- Utforma säkerhetsprocesser
 - Skapa nödvändiga processer för att tillgodose fastställda säkerhetsåtgärder, t ex incidenthantering, behörighet etc.
- Utforma policy och styrande dokument
 - Ledningens inriktning, mål, krav och ansvar.
 - Regler och rutiner för olika områden.

INFÖRA

Införa LIS

- Planera genomförandet
 - Skapa förbättringsplan med utgångspunkt från nuläget (GAP) till beslutat läge (fastställda säkerhetsåtgärder).
- Konstruera och anskaffa
 - Vilka insatser behövs?
 - Skapa en införandeplan
- Införa
 - Initiering av processer
 - Utbilda medarbetare
 - Införa tekniska och administrativa åtgärder

FÖLJA UPP

Övervaka och granska

- **Övervaka**
 - Identifiera avvikelser från beslutad nivå genom rapportering av incidenter, övervakning och loggning.
 - Avvikelserna åtgärdas och rapporteras.
- **Granska**
 - Följa upp införda åtgärder och metoder.
 - Existerar åtgärderna, är de tillräckliga, har de avsedd verkan?
- **Ledningens genomgång**
 - Uppföljningen rapporteras.
 - Förslag på förändrade skyddsåtgärder

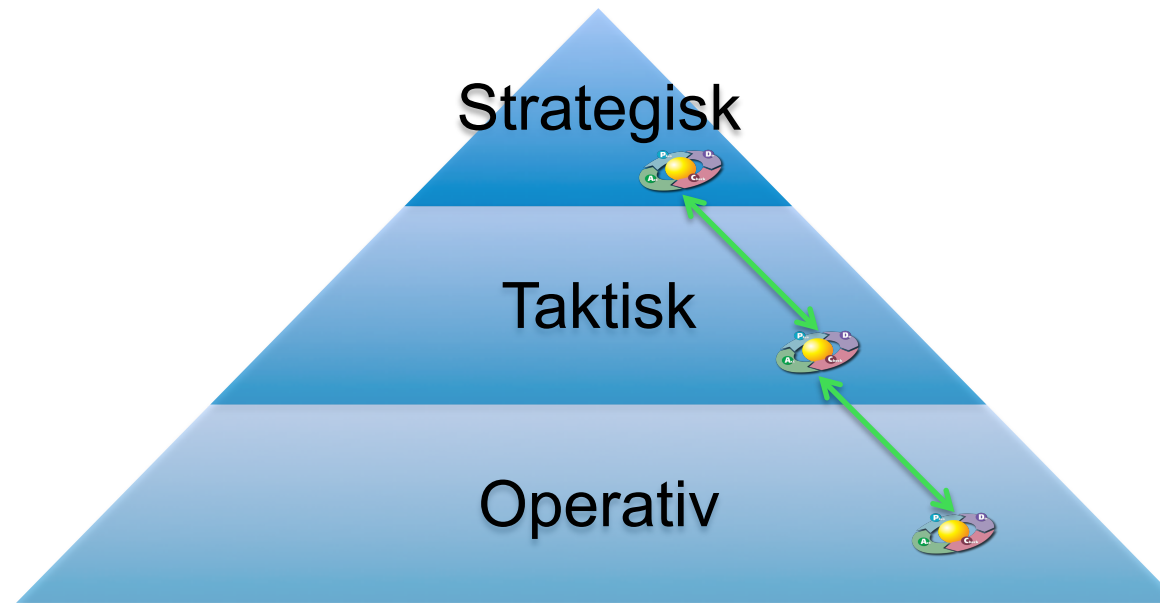
FÖRBÄTTRA

Utveckla skyddet

- Förbättra LIS
 - Uppdatera policy och styrande dokument utifrån uppföljningen.
 - Ny omständigheter kan påverka skyddet.
- Förbättra informationssäkerheten
 - Ev förändringar av skyddsåtgärder kan behövas för att få avsedd verkan.
- Kommunicera förbättringar
 - Kommunicera förbättringsåtgärder till berörda.
 - Ökar medvetenheten.
- Fortsatt arbete
 - LIS infört?
 - Ständig pågående process
 - Integrerad del av verksamheten.

ETT LEDNINGSSYSTEM - EN STÄNDIG FÖRBÄTTRINGSPROCESS

LIS I PRAKTIKEN

- Uppdragsutbildning Västra Götalandsregionen
- Varaktighet: mars 2014 – mars 2015
- 20 deltagare – verksamhetsutvecklare, IT-samordnare, objektspecialister,
- 6 grupper – 6 olika case
 - Operationsplanering
 - Patientnämndens ärendeprocess
 - Distansmöte vid samordnad vårdplanering
 - Säkerhetsdeklaration
 - Väntetidsdatabasen
 - Västfastigheter - karthantering

KURSUPPLÄGG 2014 - 2015

Kursblock	Innehåll
Block 1	Grundläggande analys Verksamhetsanalys - informationsklassificering
Block 2	Grundläggande analys Riskanalys
Block 3	Grundläggande analys GAP-analys
Inlämning 1	Presentation och examination av grundläggande analys

Kursblock	Innehåll
Block 4	Utforma Fastställa säkerhetsåtgärder och säkerhetsprocesser
Block 5	Utforma Utforma anvisningar och instruktioner
Block 6	Införa, följa upp och förbättra
Inlämning 2	Presentation av utformning samt införande och uppföljning av LIS
Slutinlämning	Examination av hela kursen

KURSUPPLÄGG

- Varje block á 2 dgr
 - Dag 1
 - fm - Presentation av gruppuppgift
 - em – Föreläsningar
 - Dag 2
 - fm - Praktiska övningar
 - em - Seminarium – vad är svårt – vad bör man tänka på
 - Ny hemuppgift

REFLEKTIONER FRÅN DELTAGARNA

- Hittar lätt brister som behöver lyftas till det överliggande LIS-arbetet
- Fokus på ett case men ger nytta till övriga delar i verksamheten
- Insikter i att ta ett steg i taget – LIS-arbete är omfattande.
- Framgångsfaktor att få arbeta med ett verkligt case men i avgränsad omfattning
- Resurskrävande arbete
- Ledningens engagemang är A och O.

TIPS!!!

- Våga börja
- Ta små steg
- Tänk processtyrt – PDCA – förbättringsprocess
- Planera men planera med god framförhållning
- Involvera medarbetarna
- Informera och diskutera
- Visa på nyttan för verksamheten

Säkerhet är ingen extra pålaga

***Säkerhet är en normal del av
verksamheten***